

Přírodovědecká fakulta se při Evropském ptačím festivalu zaměří na úhyny ptáků

Olomouc (23. září 2016) – Na problematiku úhynu ptáků po střetech s překážkami, které jim do cesty postavili lidé, upozorní Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci a její interaktivní muzeum vědy Pevnost poznání v rámci letošního Evropského festivalu ptáků. Program odstartuje 30. září a bude pokračovat 8. a 9. října. Zájemci se budou moci podívat na svět ptačíma očima, vydat se s odborníky na exkurze a sčítání ptáků do terénu nebo si poslechnou přednášky odborníků z České společnosti ornitologické (ČSO).

Jedním z hlavních témat bude mortalita ptáků po nárazech do skleněných budov a dalších staveb. Mimo jiné už proto, že s tímto problémem se u své budovy musí fakulta sama vypořádat.

„Účastníci se dozvědí o fenoménech a důsledcích takových jevů, jako jsou kolize ptáků s prosklenými plochami, větrnými elektrárnami, úhyny na sloupech a drátech elektrického vedení, trávení a pronásledování dravců ale i dopadů našich kočičích ‚miláčků‘ na ptačí populace. Zároveň se také dozvědí více o tom, proč a jak vlastně (nejen) ptáci výdobytky naší civilizace využívají, ačkoliv jim hrozí tato rizika,“ řekl koordinátor akce Evžen Tošenovský z přírodovědecké fakulty a ČSO.

Přírodovědecká fakulta po náročných jednáních s autory stavby či ornitology už učinila první kroky, aby nebezpečí nárazů opeřenců do prosklených ploch její budovy výrazně zmírnila. Během prázdnin na nejrizikovější místa v přízemí budovy vylepila kontrastní folie, jež mají podle ornitologů vést k výraznému snížení mortality ptáků. Ze skleněných ploch naopak zmizely reflexní folie, jež orientaci ptákům ještě ztěžovaly. *„K úmrtím ptáků dochází u řady výškových prosklených budov, budova naší fakulty není pro opeřence ani v Olomouci největší hrozbou. Nicméně jsme chtěli problém vyřešit a jsme rádi, že pilotní fázi jsme stihli ještě před podzimním tahem ptáků, kdy bývá situace nejhorší. Navíc jsme připravili program, který s problematikou seznámí širokou veřejnost, ale třeba i zájemce z řad architektů či stavebních firem,“* uvedla tajemnice Jana Zimová. Odbornou debatu na toto téma hodlá fakulta iniciovat i v budoucnu, mimo jiné plánuje uspořádat kulatý stůl za účasti ornitologů, architektů a dalších dotčených stran.

Celkové náklady za barevné polepy fakulty dosáhly zhruba 300 tisíc korun. Následovat bude vyhodnocení jejich účinnosti, o něž se postarají odborníci z Moravského ornitologického spolku. Dalším z plánovaných kroků je výsadba zeleně v bezprostřední blízkosti objektu, která by měla riziko nárazu opeřenců do skel rovněž snížit. Je naplánována na jaro příštího roku.

„Mortalita ptáků na prosklených plochách je vážným problémem. Odhaduje se, že každoročně u nás umírají po nárazech do skel a podobných materiálů statisíce ptáků ročně. V České republice je navíc tento problém, na rozdíl od západní Evropy, prakticky neznámý u odborné stavařské veřejnosti. V tuzemsku existuje závazná stavební norma ČSN pouze

pro liniové stavby, například protihlukové stěny u silnic, která určuje, jakým způsobem má být reflexní nebo průhledný materiál zabezpečen proti nárazům ptáků. U budov, ať už výškových nebo jiných, je toto zatím pouze na osvětleném přístupu architekta," upozorňuje Lukáš Viktora z ČSO.

Skutečnost, že architektura stojí, pokud jde o ochranu ptactva, na počátku, potvrzuje i architekt Jan Mlčeka. „Naše domy zabíjejí ptactvo – a ne ve zrovna malé míře. Dokázali jsme naplnit všechna provozní, konstrukční i estetická očekávání, přesto ale jsme ve výsledku neomalení. Není to záměr, ale vývoj. Je dobré, že o těchto věcech začínáme přemýšlet," uvedl.

Sérii popularizačních i odborných přednášek Evropského festivalu ptáků v Olomouci povedou přední experti zabývající se ptačí mortalitou v národním i celosvětovém měřítku. Několikadenní akci zahájí interaktivní prezentace nazvaná Jak to vidí ptáci, která se uskuteční 30. září v rámci Noci vědců u přírodovědecké fakulty. „Účastníci se mohou těšit na neformální povídání o nebezpečích, která na ptáky číhají vinou lidských aktivit. Prostřednictvím záběrů z dronu předvedeme, jak ptáci některé překážky lidské civilizace skutečně vidí," doplnil Evžen Tošenovský. Program přednášek o víkendu 8.–9. října doplní hravé aktivity pro celou rodinu a terénní ukázky ornitologického výzkumu.

Festival ptactva je kampaní společnosti BirdLife, v ČR zastupované Českou společností ornitologickou. Jeho cílem je upozornit na fenomén ptačí migrace a na nebezpečí, která ptáky na jejich cestách mohou potkat.

Interaktivní muzeum vědy Pevnost poznání vzniklo z bývalého dělostřeleckého skladu v areálu Korunní pevnůstky v centru Olomouce. Rekonstrukce významné budovy se podařila díky Evropské unii. Dotace byla poskytnuta z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, který je řízen Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy.

Program Evropského festivalu ptáků v Olomouci

PÁTEK 30. ZÁŘÍ (V RÁMCI AKCE NOC VĚDCŮ)

Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého

16:00–18:00 *Jak to vidí ptáci...* (okolí hlavní budovy PŘF, 17. listopadu 12)

Venkovní aktivity a neformální povídání o nebezpečích, která na ptáky číhají vinou lidských aktivit. Ukázky ptačího pohledu na některé překážky lidské civilizace prostřednictvím přenosu z říditelných dronů.

SOBOTA 8. ŘÍJNA

Pevnost poznání

7:00–9:00 ukázky odchyťů a kroužkování ptáků, povídání u sítí v areálu Korunní pevnůstky, 17. listopadu 7, Olomouc (*uskuteční se jen za dobrého počasí*)

10:00 **Evžen Tošenovský** (PŘF UP, ČSO) *O ptácích a lidech aneb Čím ohrožujeme ptáky (nejen) ve městech*

Ačkoliv si to často neuvědomujeme, svou činností mnohdy ohrožujeme spoustu tvorů žijících v našem blízkém okolí. Nejde přitom jen o „profláknutá“ témata, jako jsou větrné elektrárny

Univerzita Palackého
v Olomouci

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

nebo prosklené protihlukové stěny. Přijďte si poslechnout (a zamyslet se nad tím), co může každý z nás udělat pro bezpečnější svět našich ptačích sousedů.

12:00–14:00 *Jak to vidí ptáci...* (okolí hlavní budovy PřF, 17. listopadu 12)

Venkovní aktivity a neformální povídání o nebezpečích, která na ptáky číhají vinou lidských aktivit. Ukázky ptačího pohledu na některé překážky lidské civilizace prostřednictvím přenosu z říditelných dronů. *(uskuteční se jen za dobrého počasí)*

16:00 **Zdeněk Vermouzek** (Česká společnost ornitologická), *Volná křídla – jak a proč lidé tráví ptáky a co proti tomu můžeme dělat?*

Jen od začátku letošního roku uhynulo u nás po pozření otrávené návnady deset orlů mořských, jeden orel skalní a dva luňáci červení. Všechno vzácné a ohrožené druhy, o jejichž ochranu usilují desítky lidí a stát i soukromé nadace vynakládají miliony korun. Proč se stále nedaří zastavit traviče a jak mohou pomoci speciálně cvičení psi, si přijďte poslechnout od ředitele ČSO Zdeňka Vermouzka, který se potírání pronásledování ptáků věnuje přes 15 let.

V průběhu celého dne (9:00–18:00) aktivity pro děti i dospělé s ptačí tematikou.

NEDELE 9. října

8:00–9:00 vycházka za pozorováním ptáků olomouckých parků (vychází se z areálu Korunní pevnůstky, 17. listopadu 7. uskuteční se jen za dobrého počasí)

10:00 **Lukáš Viktora** (Česká společnost ornitologická), *O nebezpečích skel a elektrického vedení.*

Sklo je stále oblíbenějším univerzálním materiálem architektů a stavebářů. Stoupá tak počet ploch, které jsou pro ptáky přinejmenším rizikové. Bez elektřiny se neobejdeme, pro její vedení distributoři stále preferují nadzemní variantu. O to, jak skloubit dodávku elektřiny s ochranou ptáků, usilují ochránci přírody již více než dvacet let.

12:00–14:00 *Jak to vidí ptáci...* (okolí hlavní budovy PřF, 17. listopadu 12)

Venkovní aktivity a neformální povídání o nebezpečích, která na ptáky číhají vinou lidských aktivit. Ukázky ptačího pohledu na některé překážky lidské civilizace prostřednictvím přenosu z říditelných dronů. *(uskuteční se jen za dobrého počasí)*

16:00 **Zdeněk Vermouzek** (Česká společnost ornitologická), *Proč a jak sčítáme ptáky, aneb občanská věda v ornitologii*

Občanská věda je stále častěji skloňovaným termínem. Ornitologové organizovali občanskou vědu mnoho desetiletí předtím, než se vůbec tento termín začal používat. Přijďte si poslechnout, a třeba i diskutovat, k čemu je taková občanská věda dobrá a zda by to nebyla dobrá náplň i pro vaše volné víkendy.

V průběhu celého víkendu od 9:00 do 18:00 aktivity pro děti i dospělé s ptačí tematikou.

Kontaktní osoba:

Evžen Tošenovský | zoolog
Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého
Česká společnost ornitologická
E: evzen.tosenovsky@upol.cz | M: 723 901 700

Univerzita Palackého
v Olomouci

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Martina Šaradínová | tisková mluvčí
Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého
E: martina.saradinova@upol.cz | M: 773 616 655

Univerzita Palackého
v Olomouci

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

